МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ
НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ
ДИРЕКЦИЯ „ОБЖАЛВАНЕ И УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО" СОФИЯ
1000 София, ул.„Аксаков" № 21 Телефон: (02) 9859 3759 Факс: (02) 987 7046

5Изх. №53-00-358 / 04.06.2010 г.

Чл.209, ал.1 от ЗКПО
§ 1, т. 34 от ДР на ЗКПО
чл. 26, т.1 от ЗКПО
чл.208 от ЗКПО
чл. 204, т.2, б. „б" от ЗКПО
чл. 214, ал.1 и 2 от ЗКПО

Относно изплащане на допълнителни суми за храна (социални разходи) на служителите.

В запитването сте формулирали следните въпроси:

1.Имате ли право да начислявате допълнително възнаграждение за храна само на определен брой служители?

2.Допустимо ли е броят на лицата да бъде различен всеки месец?

3.Ще постъпите ли правилно, ако в края на всеки месец се издава заповед от управителя, с поименен списък на лицата, на които да се начисляват допълнителни възнаграждение за храна?

Предвид изложената в запитването фактическа обстановка и относимата към зададените въпроси нормативна уредба изразявам следното принципно становище:

Съгласно разпоредбата на чл.209, ал.1 от ЗКПО: *„Не се облагат с данък социалните разходи по чл.2-4, т.2, буква „б" в размер до 60 лв. месечно**, предоставени под формата на ваучери за храна на всяко наето лице….."***

За да се приложи благоприятният режим на чл. 209 от ЗКПО на първо място разходите за ваучери за храна трябва да попадат в обхвата на дефиницията за „социални разходи, **предоставени в натура",** дадена с § 1, т. 34 от ДР на ЗКПО. Едва на следващо място, за да не се облагат с данък върху разходите, разходите за ваучери за храна трябва да отговарят на изискванията на чл. 209, ал. 1, т. 1 – т. 5 от ЗКПО.

Според разпоредбата на § 1, т. 34 от ДР на ЗКПО *„**Социални разходи, предоставени в натура"** са отчетените като разходи социални придобивки по чл. 294 от Кодекса на труда*

и предоставени по реда и начина, определени от чл. 293 от Кодекса на труда или от ръководството на предприятието. ***Социалните придобивки трябва да са достъпни за всички работници и служители и за лицата, наети по договор за управление и контрол.***

Не е налице предоставяне на социални разходи в натура, когато между работодателя или възложителя и лицата по изречение второ са налице парични взаимоотношения под каквато и да е форма по отношение на получените социални придобивки."

От цитираното определение следва да се разграничат две хипотези. Първата е свързана с това **дали са налице социални разходи,** а втората – ако са налице, **дали са предоставени в натура.** За да са налице социални разходи, трябва да са изпълнени изискванията на първите две изречения от определението, а за да се счита, че социалните разходи са предоставени в натура, те не трябва да попадат в обхвата на третото изречение от определението. Конкретно по отношение на разходите за ваучери за храна е необходимо да се има предвид, че ако са изпълнени изискванията за определянето им като социални разходи, то тези социални разходи се считат за предоставени в натура с оглед изричната разпоредба на чл. 204, т. 2, б. „б" от ЗКПО.

Видно от цитираното определение едно от изискванията да са налице социални разходи е **социалните придобивки да са достъпни за всички работници и служители и за лицата, наети по договор за управление и контрол (наети лица).**

В практиката на Върховния административен съд (ВАС), постановена във връзка с казуси, свързани с данъчно третиране на социалните разходи, е налице трайна тенденция **да не се третират като социални разходи придобивки, които се предоставят в зависимост от резултатите от положения труд или от отработените дни, които <u>са по-скоро фактори за определяне на допълнително трудово стимулиране,</u> а не за разпределение на средствата за социално-битово и културно обслужване.**

Разбирането на ВАС е, че социалните разходи представляват придобивки, несвързани пряко с престирането на работна сила. **Макар и в основата на отношенията по социално-битово и културно обслужване на работниците да стои трудовото правоотношение, те не са в зависимост от престацията на работната сила. Тяхната цел е да обезпечи сфери от ежедневието на работника вън от трудовото правоотношение, но свързани с него, които засягат пряко и непосредствено живота и бита му през времето, когато престира труда си.**

Следователно, ако Дружеството предоставя **ваучери за храна само на определен брой служители,** макар и максималният размер да е 60 лева месечно, **няма да е налице изпълнение на изискванията за достъпност на социалната придобивка за всички наети лица.** Това означава, че разходите за ваучери за храна не представляват социални разходи по смисъла на § 1, т. 34 от ДР на ЗКПО и респективно не подлежат на облагане с данък върху социалните разходи, съответно за тях не е приложима разпоредбата на чл. 209 от ЗКПО.

След като не изпълняват изискванията за социални разходи, които съгласно чл. 206 от ЗКПО са данъчно признати, разходите за ваучери за храна няма да бъдат признати за данъчни цели на основание чл. 26, т. 1 от ЗКПО, защото по естеството си те не са свързани с дейността.

В съответствие с разпоредбата на чл.208 от ЗКПО не се облагат с данък социалните разходи по чл. 204, т.2, б. „б" в размер до 60 лв.месечно **за всяко наето лице**, когато данъчнозадължените лица нямат подлежащи на принудително изпълнение публични задължения към момента на извършване на разходите.

Данъчната основа за данъка върху социалните разходи за ваучери за храна по реда на чл.204 т.2, б „б" е превишението на разходите над 60 лв.(чл.214, ал.1). Когато данъчно задължените лица имат подлежащи на принудително изпълнение публични задължения към момента на начисляване на разходите, данъчната основа за определяне на данъка върху разходите е целият размер на начислените разходи (чл.214, ал.2).

Видно от гореизложеното, в случай, че **социалните придобивки не са достъпни за всички работници и служители и лица, наети по договор за управление и контрол**, както и когато същите **не са предоставени под формата на ваучери за храна** (в конкретния случай така наречените от Вас „социални разходи"са уредени като парични взаимоотношения), **същите не са социални разходи** по смисъла на разпоредбата на §1, т. 34 от ДР на ЗКПО и **като разходи несвързани с дейността съгласно чл. 26, т.1 от ЗКПО не се признават за данъчни цели.**